

Inför en rekommendation i RAS om att ryggröntga svenska taxar innan de används i avel

”Skulle det visa sig att modellen är effektiv är det dags att införa den i Sverige”, skrev Svenska Taxklubbens huvudstyrelse i Taxen nummer 2/2013 om ryggröntgenprogrammen som används i våra nordiska grannländer.

Nu finns det vetenskapliga uppföljningsstudier som visar att ryggröntgen är en effektiv metod att använda för att minska antalet förkalkade ryggdiskar hos taxar. Studierna visar att risken att få många förkalkade diskar ökar hos avkomman ifall föräldradjuren har många förkalkade diskar och att det finns en stark koppling mellan antalet förkalkade diskar hos en tax och dess risk att drabbas av diskbråck. Därför rekommenderar forskarna att röntgen ska användas systematiskt tillsammans med index i avelsarbetet (se bilagorna).

De nya studierna visar alltså att det som står i nuvarande RAS, det vill säga ”en hund med KO behöver inte vara ett bättre avelsdjur än en med K5”, är helt fel. Det kan inte finnas något som väger tyngre, vad gäller taxryggar och enligt de rön som är kända i dag, än de tilltänkta avelsdjurens K-tal. För rasens stora hälsoproblem är de för tidigt degenererade diskarna.*

I RAS står det också att diskbråck är taxens största hälsoproblem och att det är vad Svenska Taxklubben framför allt behöver fortsätta arbeta med. Och ändå sker ingenting. Det har inte presenterats några belägg för att strategin i RAS fungerar. Däremot kan alla medlemmar se på hemsidan att till exempel rapporteringen av diskbråcksdrabbade individer inte fungerar.

Vi vill därför att Svenska Taxklubben, nu när det är dags att återigen revidera den rasspecifika avelsstrategin, ska tänka om och börja samarbeta med våra nordiska grannländers taxklubbar i denna fråga.

I RAS vill vi att det införs en rekommendation om att ryggröntga tilltänkta avelsdjur och att endast använda taxar med få förkalkningar i avelsarbetet. Samt att klubben ska verka för att utbilda uppfödarna genom att i Taxen och på hemsidan rapportera om den forskning och de arbeten som bedrivs vad gäller ryggröntgen.

Vi vill också att Svenska Taxklubben ska knyta en svensk röntgenbildsavläsare till detta frivilliga ryggröntgenprogram och att klubben ska verka för att resultaten registreras av Svenska Kennelklubben, så att det när fler svenska taxar är röntgade går att få fram indextal för de individer som uppfödarna planerar att använda i aveln.

Den 15 september 2016

Mari Edman, ÖsvTK

Lotta Söderberg, ÖsvTK

Anna Kronman, ÖNTK

Annika Lindberg, ÖNTK

Hans Lindberg, ÖNTK

Dag Lihuvudh, JHTK

Yvonne Sandberg-Åberg, SkåTK

Liselott Lidén, GäTK

Barbro Zetterberg, SkbTK

Rolf Zetterberg, SkbTK

Erika Ericsson, SkåTK

Tommy Wågemo, ÖITK

Kerstin Lindqvist, SöTK

Sonja Paulson, SkåTK

Ewa Widén, GäTK

Eva Brenkle Hangren, SöTK

Bilagor

Andersen & Marx 2014 Köpenhamns universitet (veterinärt kandidatspeciale)

Lappalainen et al 2014 Acta Vet Scand

Lappalainen et al 2015 Acta Vet Scand

Fotnot

*Det finns i dagsläget 3557 ryggröntgade taxar i den nordiska databasen som är sammanställd i Finland av Silja Lindh. 214 av dessa taxar är svenska. En stor majoritet av de svenska röntgenresultaten är avlästa av norska kennelklubben, som i dagsläget efter en överenskommelse med Svenska Kennelklubben bistår svenska taxuppfödare med denna tjänst.

Av samtliga taxar i databasen har 843 individer (24 procent) röntgenresultatet K0. 2062 individer (58 procent) har röntgenresultatet K1-4. Och 652 taxar (18 procent) har röntgenresultatet K5 eller högre. Samtliga röntgade individers genomsnittliga K-tal är 2,46.

K-talet är samma sak som det antal förkalkade diskar som syns på röntgenbilderna när taxen är mellan två och fyra år.

1225 av taxarna i databasen är efter en röntgad förälder och deras genomsnittliga K-tal är 2,5, alltså ungefär detsamma som snittet för samtliga taxar i databasen.

De 88 avkommorna där hanens K-tal är 5 eller högre och tiken inte är röntgad har dock ett genomsnittligt K-tal på 3,59. När hanens röntgenresultat är K0 och tiken inte är röntgad har deras 168 avkommor däremot ett genomsnittligt K-tal på endast 1,68. När tiken har ett K-tal på 5 eller högre och hanen inte är röntgad har de 43 avkommorna ett K-genomsnitt på hela 4,33. Men när tikens röntgenresultat är K0 och hanen inte är röntgad har de 187 avkommorna ett genomsnittligt K-tal på 1,94.

För de 749 taxar i databasen vars båda föräldrar är röntgade är det genomsnittliga K-talet 2,3. 636 av dessa taxar har föräldrar vars sammanlagda K-tal är max 8 (till exempel K4+K4) och då sjunker K-genomsnittet till 2,16. Om den ena eller båda föräldrarna har K-talet 0 sjunker K-siffran till under 2.

Dessa siffror visar definitivt att en hund med K0 är ett bättre avelsdjur än en med K5.